

"המעט שאנו, החיים, יכולים לגמול לחברינו המתים -
הוא הזיכרון ההולך אחריהם ואיתנו"
יצחק רבין

אליהו הכהן

Eliyahu HaCohen

5.5.1916 – 1880

תר"מ/תרמ"א - ב' אייר תרע"ו

יוני 2025

חוקר: רמי רוזנברג
תומכת מחקר: מלכה קרן

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

אודות

ארגון המתנדבים 'לתת פנים לנופלים', עוסק בהנצחה של חללי מערכות ישראל אשר נפלו טרם קום המדינה ובמלחמת השחרור.

מתנדבי הארגון עוסקים בקידום תוכניות ופעולות הנצחה שונות. עיקר תשומת הלב מופנה להשלמת פרטי חייהם של "לוחמים עלומים", אשר מצבותיהם חסרות מידע וקורותיהם ותמונותיהם, באתר יזכור של משרד הביטחון, חסרים. רובם של אותם לוחמים הינם ילידי אירופה, חלקם 'נצר אחרון' למשפחתם, שרידי וניצולי שואה או חיילים שעלו בגפם מארצות ערב. לחלקם אין קבר או מצבה לפקוד וסיפור חייהם הוא היחיד שמנציח זכרם.

לצד חללי מערכות ישראל, קיים הארגון פרויקט מיוחד בשיתוף עם המוסד לביטוח לאומי, לקידום הנצחה של נפגעי פעולות איבה, אשר נרצחו בפרעות תר"פ-תרפ"א. במהלך המיזם השלים הארגון את סיפור חייהם החסר ותמונות הנופלים.

לצורך השלמת סיפור חיים חסר, נوبرים החוקרים, בארכיונים בארץ ובחו"ל, מנסים לאתר בני משפחה וצאצאים של חבריהם ולדלות כל קצה חוט ומידע שיכול להוביל להשלמת סיפור חייהם ובעיקר תמונת פניהם.

המסמך הזה, הינו סך המסמכים שנמצאו אודות החייל/ת ואשר אפשרו למעשה, השלמת קורותיו/ה.

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

אליהו הכהן: דף יזכור

מקור: אתר יזכור משרד הביטחון

The screenshot shows the top navigation bar of the 'Yizkor' website. It includes the title 'יזכור' (Yizkor) and the subtitle 'אתר ההנצחה לחללי מערכות ישראל' (Memorial site for fallen soldiers of Israel). The main navigation menu contains links for 'היכל הזיכרון' (Hall of Remembrance), 'יום הזיכרון' (Yom HaZikaron), 'גלעד' (Galad), 'מפעלי הנצחה' (Memorial Activities), 'אודות יזכור' (About Yizkor), 'לזכרם' (In Their Memory), and a home icon. A search icon is also present. Below the navigation, there are two main content blocks. The left block is titled 'הגדודים העבריים' (The Hebrew Divisions) and features a menorah icon. It contains the text: 'נפל ביום ב' באייר תרע"ו (05.05.1916) בן 36 בנופלו מקום מנוחתו בית העלמין האזרחי הר הזיתים' (Fell on Tuesday, 5th Sivan 5676 (05.05.1916) aged 36 at his death place, the civil cemetery on Mount Zion). The right block is titled 'טוראי אליהו הכהן' (Private Eliahu Cohen) and includes the text: 'בן רחל ואליקים געציל' (Son of Rachel and Eliyahu Gevitzil) and a button labeled 'הדלקת נר לזכרו' (Light a candle in his memory). To the right of this text is a small image of a lit candle with the word 'יזכור' (Yizkor) written on it.

תווית נר זיכרון להדפסה | הדפסת עמוד הנצחה

סיפור חייו

בן רחל ואליקים גצל. נולד בשנת 1880 בירושלים. למד בצעירותו בתלמוד תורה בירושלים. מאביו, שהיה סופר סת"ם נודע, למד את מלאכת הכנת יריעות קלף לספרי תורה, תפילין ומזוזות ועל כך הייתה פרנסתו.

כנתין תורכי גויס, עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה, לצבא התורכי, אך בשל תנאי התברואה הקשים במחנה הצבא שבו שהה, חלה ומת. הובא למנוחת עולמים בבית הקברות שעל הר הזיתים. השאיר אשה, שלוש בנות ובן וארבעה אחים.

The sidebar contains several navigation and search elements. At the top is the link 'סיפור חייו' (Biography). Below it are 'הקדשות וזיכרונות' (Dedications and Remembrances) and 'מקום מנוחתו' (Place of Burial). There is a search bar with the text 'דפדוף בסיפורי הנופלים' (Browse fallen soldiers' stories). Below the search bar are radio buttons for 'לפי א-ב' (A-Z) and 'לפי תאריך נפילה' (By date of death). At the bottom of the sidebar are two buttons: 'הבא' (Next) and 'הקודם' (Previous).

חסרה תמונה והשלמת קורות החיים

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

צילום הקבר, ציון מקום

מקור: מערכת המידע הר הזיתים:

https://mountofolives.co.il/he/deceased_card/%D7%90%D7%9C%D7%99%D7%94%D7%95-%D7%94%D7%9B%D7%94%D7%9F-5/#gsc.tab=0

אליהו הכהן נקבר בהר הזיתים
בתאריך ב' באייר תרע"ו (5.5.1916)
פרטי הקבר שלו
• גוש: אמצעי 2, תת חלקה: ג, שורה: 21,
מספר: 9
• מלל מצבה:
פ"נ הרר' אלי' הכהן זל ב"ר אליקים געציל ז"ל
נפטר ב' אייר תרע"ו תנצב"ה

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

סיפור החיים

אליהו הכהן נולד בשנת 1880, בירושלים, להוריו: רחל ואליקים גצל. למד בצעירותו בתלמוד תורה בירושלים. מאוחר יותר למד מאביו, שהיה סופר סת"ם נודע, את מלאכת הכנת יריעות קלף לספרי תורה, תפילין ומזוזות ועל כך הייתה פרנסתו.

מקור: אתר יזכור

שער יפו בסוף המאה ה-19
מקור: הספרנים: הספרייה הלאומית
https://blog.nli.org.il/jerusalem_19/

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

סיפור החיים – אביו של אליהו

גצל הכהן, אביו של אליהו הכהן, נולד ברוסיה, בעיר וילנה בשנת 1860 (תר"כ) לאביו הרב אליהו משוועקסנא שבפולניה, שהיה מצאצאי הרב מוילנה, זצ"ל, ולאמו ניישה. הוא קיבל חינוך מסורתי בחדר ובישיבה, ואחר כך השתלם במינכן בגרפיקה, ארכיטקטורה ומטבעות היהודים. בשנת תר"מ (1880) עלה לארץ והתישב בירושלים. הוא עבד כסופר סת"ם, והיה מיוזמי ובונה שכונת "עזרת ישראל".

כמו כן היה סוכנו של סר משה מונטיפיורי (מלונדון) ברכישת עתיקות ומטבעות עבורו. בנוסף, יסד את "בית האכספורט לעתיקות" בירושלים, שממנו היו מוכרים למוזיאונים ולאספנים פרטיים בחו"ל, בעיקר באנגליה. עבד יחד החלפנים בימים ההם: שמואל רפאלי (רפאלוביץ), ויצחק ליפקין ומיסד שכונת אבו-בסל בירושלים.

גצל הכהן בצעירותו

מקור: האנציקלופדיה לחלוצי הישוב ובוניו, מאת: דוד תדהר
<https://www.tidhar.tourolib.org/tidhar/view/15/4720>

"כִּי מֵי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

סיפור החיים – הוריו של אליהו

תצפית אל ירושלים מהר הזיתים. צילום: פרנק מייסון גוד, 1875.
https://blog.nli.org.il/jerusalem_19/

גצל הכהן נשא לאשה את רחל גיננדל מונזון
לבני הזוג נולדו ארבעה ילדים:
אליהו, אליעזר יהודה, הירש הכהן וילד נוסף ששמו
אינו ידוע.
נישואים אלו לא עלו יפה והסתיימו בגירושין.

לאחר מכן נשא גצל הכהן את ביילה כהנר קרוייזר.
לבני הזוג נולדו ארבעה ילדים:
יוסף כהנר, יונה כהן, אמציה כהן וברוך כהן.
גצל הכהן נפטר בבירות בלבנון,
בי"ב אלול תרנ"ט (1899).

מקור:

<https://www.geni.com/people/%D7%90%D7%9C%D7%99%D7%A7%D7%99%D7%9D-%D7%92%D7%A2%D7%A6%D7%9C-%D7%9B%D7%94%D7%9F-%D7%A1%D7%95%D7%A4%D7%A8/6000000031154146445>

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

סיפור חיים – גיוס לצבא התורכי

עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה, כנתין תורכי גויס אליהו הכהן, כנתין תורכי, לצבא התורכי

השלטון התורכי ערך בין השנים 1819 – 1878 חמישה מפקדי אוכלוסין שנועדו לייעל את אופן גביית המיסים, ולהגדיר כוח אדם פוטנציאלי לשירות בצבא הטורקי. בספר נפוס האשכנזים ניתן למצוא שמות של בני ובנות משפחה הכהן, ביניסם את שמו של אליהו הכהן שליידו המלה חייב שכפי הנראה סימנה אותו כחייב בגיוס.

במסמך ניתן לראות את השמות הבאים:
 געציל כהן 1274 (1860) וילנא (אביו של אליהו הכהן)
 בנו אליהו 1294 (1880) בנו יהושע 1300 (1886)
 אשתו רחל בת שמעון ירושלים 1279 (1865)
 בנו יהודא 1303 (1889)

1304	1286	וואסניק	107	בנו של יוסף וואסניק
1305	1281	יוסאק	107	בנו של יוסף וואסניק
	1246			בנו של יוסף וואסניק
	1287			בנו של יוסף וואסניק
1314	1241	יוסאק	107	בנו של יוסף וואסניק
	1284			בנו של יוסף וואסניק
	1239	יוסאק	107	בנו של יוסף וואסניק
	1249			בנו של יוסף וואסניק
1304	1279	יוסאק	107	בנו של יוסף וואסניק
1305	1283			בנו של יוסף וואסניק
1305	1283			בנו של יוסף וואסניק
	1284			בנו של יוסף וואסניק
	1274	יוסאק	107	בנו של יוסף וואסניק
	1297	יוסאק		בנו של יוסף וואסניק
	1300			בנו של יוסף וואסניק
	1279			בנו של יוסף וואסניק
	1303			בנו של יוסף וואסניק
	1303			בנו של יוסף וואסניק
	1309			בנו של יוסף וואסניק

ספר נפוס אשכנזים בירושלים
 מקור: ארכיון המדינה 62 End of Register No

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

סיפור החיים – נישואין וילדים

רשימת כולל וילנא לבחירת ועד העיר
 מקור: ארכיון עיריית ירושלים, מופיע ב - MYHARITAGE

אליהו הכהן נשא את דבורה לאה סלומון
 (שנת הנישואין לא ידועה) לזוג נולדו 5 צאצאים
 1905 – נולדה חיה
 1907 – נולדה ציפורה
 1908 – נולד אליקים
 1915 – נולדה יהודית
 1916 – נולדה מרים

תמונתה של דבורה לאה סלומון
 מקור: באתר GENI

שם הילד	שם האב	שם האם	תאריך	מקום
חיה	אליהו	דבורה לאה	1905	ירושלים
ציפורה	אליהו	דבורה לאה	1907	ירושלים
אליקים	אליהו	דבורה לאה	1908	ירושלים
יהודית	אליהו	דבורה לאה	1915	ירושלים
מרים	אליהו	דבורה לאה	1916	ירושלים

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מותו של אליהו הכהן

אליהו הכהן גויס לצבא התורכי בשל תנאי התברואה הקשים במחנה הצבא שבו שהה, חלה אליהו הכהן ומת. הוא הובא למנוחת עולמים בבית הקברות שעל הר הזיתים. השאיר אשה, שלוש בנות ובן וארבעה אחים.

מקור: אתר יזכור

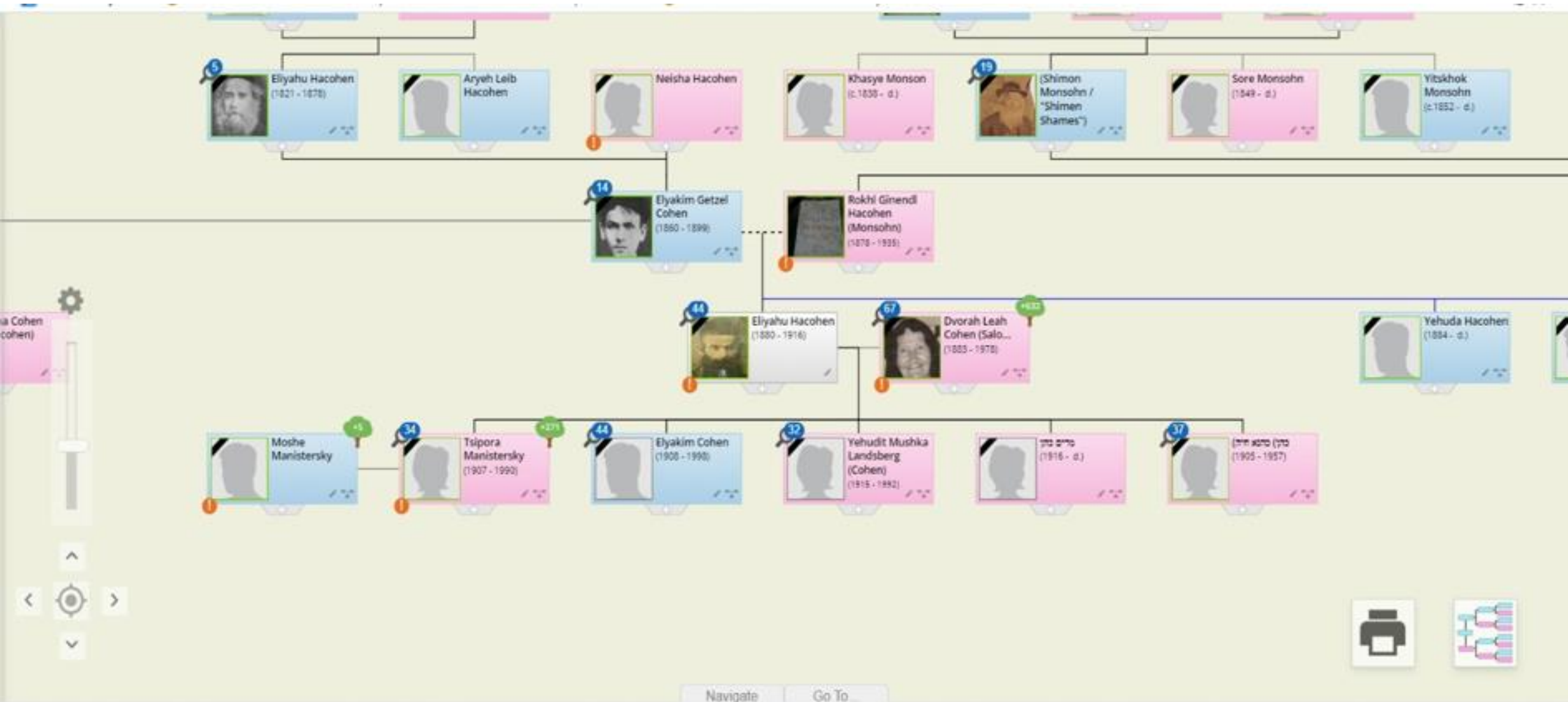
חילים יהודיים בצבא התורכי בירושלים (1915)
מקור: בני לים 2018

https://www.facebook.com/groups/JRSMemories/posts/539738666452433/?_rdr

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

עץ המשפחה

"כי מדי דברי בו זכר אִזְכְּרֵנו עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

אליהו הכהן
5.5.1916 – 1880
תר"מ/תרמ"א - ב' אייר תרע"ו

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)